

N:o 28.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen om förändrad lydelse af punkt 2 mom. b i grunderna för armébefällets pensionering; gifven Stockholms slott den 27 januari 1888.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen,

att punkt 2 mom. b i de af Kongl. Maj:t med Riksdagen antagna grunder för pensionering af arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för afgang ur tjänst må erhålla följande förändrade lydelse:

»b) af regements- och sekundchefer äfvensom öfrige chefer för särskildt för sig bestående militäre corpser och bataljoner; öfverstarne vid generalstaben och fortifikationen; intendenten i arméförvaltningen; regementsintendenter; auditörer; sekreteraren vid fortifikationen; professorn vid generalstaben, chefen för krigshögskolan; regementsläkare; garnisonsläkaren å Karlsborg och läkaren vid krigsskolan; regementsveterinärer; förråds- och tygförvaltare vid artilleriet samt kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen; sjukhuskommissarien och sjukhuskrifvaren vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm; redogöraren och väbeln vid krigshögskolan; redogöraren och materialförvaltaren vid krigsskolan; tygskrifvare, verk-mästare, besigtningrustmästare, handtverksmästare, rustkammarsmeder, stockmakare och tunnbindare å artilleriets tygstat; redogöraren, materialförvaltaren, kassaförvaltaren, faktoriskrifvaren, materialbokhållaren, verk-mästaren och rustmästaren vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori; verk-

mästaren och förvaltaren vid Mariebergs ammunitionsfabrik samt handtverkare vid regementen och corpser 60 år;»

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas det utskott, till hvars behandling detsamma varder af Riksdagen öfverlemnadt; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

G. Peyron.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 januari 1888.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
friherre VON OTTER,
VON KRUSENSTJERNA,
friherre TAMM och
friherre PEYRON.

Chefen för landtförsvarsdepartementet, statsrådet friherre Peyron
föredrog i underdånighet:

Departementschefen anförde:

»Af de förhandlingar, som föregingo 1877 års pensionsreglering för armén, och den lydelse, som dervid gafs åt de utaf Eders Kongl. Maj:t med Riksdagen nämnda år antagna grunder för pensioneringen, synes mig med bestämdhet framgå, att såsom uppgift för pensionsväsendets ordnande dervid ställes, bland annat, att tillförsäkra arméns så väl dåvarande som

blifvande tjänstemän af militär-, läkare- och civilstaterna de väsentligen ökade pensionerne, så att särskild framställning till Riksdagen om pensionsrätt för nya befattningar icke skulle erfordras. Ej mindre inlednings klara uttalande, att pension tillkommer alla till armén hörande tjänstemän af nämnda stater, än äfven stadgandet i 1 mom., hvarigenom pensionsbeloppen bestämts att utgöra en viss procentsats af de med hvarje tjänstebefattning förenade löneförmåner, utesluta, enligt mitt förmenande, hvarje tvifvel derom.

I fråga om nya beställningar vid de truppafdelningar, som vid pensionsregleringens genomförande redan förefunnos, har någon tvekan i detta afseende icke heller egt rum. Då t. ex. för några år sedan befälsplatserna vid fotgardesregementena ökades, ansågs falla af sig sjelf, att innehafvarne af de nya befattningarne skulle, i afseende å rättighet till pension och villkoren för densammas erhållande, vara fullkomligt likställda med förutvarande tjänstemän af samma grad vid dessa regementen. Enahanda har förhållandet varit med de vid 1886 års riksdag tillkomna nya bataljonsveterinärbeställningarne vid kavalleriet. I sjelfva verket torde också en anordning af statens pensionering, hvarigenom innehafvare af likartade och lika aflönade tjänster skulle vara olika lottade i fråga om rätten till pension, icke rimligen kunna tänka sig, äfven om å andra sidan måste medgifvas, att i de få fall, då efter 1877 nya tjänster vid förut bestående truppafdelningar inrättats, frågan om pensionsgrundernas tolkning uti förvarande afseende varit af jembörelsevis underordnad praktisk betydelse. Dylka nya tjänster hafva nemligen i regeln icke inrättats, utan att samtidigt motsvarande indragning af befattningar å andra håll egt rum, så att ökad kostnad för pensioneringen icke behöft ifrågasättas. Så motsvarades ökningen i fotgardesregementenas befälspersonal af indragning utaf lifbeväringensregementet, liksom inrättandet af de nya bataljonsveterinärbefattningarne vid kavalleriet åtföljdes af indragning utaf ett vida större antal sqvadronshästläkarebeställningar, så att i det hela dessa ändringar i arméns organisation kunde försiggå utan förhöjning i statens utgifter för vare sig aflöning eller pensionering.

Meranämnda grunder för pensioneringen äro emellertid icke fullt så otvetydiga, i fråga om beställningar vid nya corps, som efter pensionsregleringens genomförande kunnat inrättas. Då nemligen i punkten 2. b, som har till uppgift att bestämma, vid hvilken tid rätt till pension inträder för regementschefer och åtskilliga andra tjänstemän, som anses vara med dem likställda i fråga om åldersgränsen för tjänstbarhet, författningen, i stället för att under en gemensam benämning sammanfatta alla dem, som innehafva förtroendeuppdraget att föra befälet öfver en, såsom regeringsformen uttrycker sig, särskildt för sig bestående militär-corps, uttryck-

ligen namngifver åtskilliga af dem, kan tvifvelsmål uppstå, huru vida Eders Kongl. Maj:t, med författningens nuvarande lydelse, må anses berättigad att, utan särskildt bemyndigande af Riksdagen, tillägga chefen för en nyinrättad corps enahanda rättighet och om öfverhufvud, såsom följd deraf, pensionsgrundernas bestämmelser äro på en dylik corps tillämpliga. Då emellertid det torde vara lika obilligt, att tjänsteman vid ny truppafdelning icke, i fråga om rätt till pension, likställes med dem, hvilka vid äldre sådan innehafva motsvarande befattning, som att två tjänstemän af samma löneklass vid en och samma corps icke beträffande dem tillkommande pension äro lika berättigade, har jag ansett den tvetydighet, som sålunda är i författningen rådande, och hvilken hitintills gjort det för Eders Kongl. Maj:t omöjligt att förklara 1877 års pensionsgrunder tillämpliga på de båda nya corpser, trängbataljonen och Blekinge bataljon, hvilka sedan nämnda år tillkommit, vara af den vigt, att dess undanrödjande torde böra utgöra föremål för en särskild framställning till Riksdagen, i syfte att bringa stadgandena i nämnda punkt i fullständig öfverensstämmelse med den öfriga författningen och den åskådning, som legat till grund för densammans uppställning.

Beträffande den kostnad, som för statsverket uppkommer, derigenom att pensionsgrunderna komma att tillämpas på nyssnämnda båda corpser, kan i hufvudsak detsamma sägas som om de nytillkomna befattningarne vid förut bestående truppafdelningar. Visserligen blef, då trängbataljonen inrättades, någon äldre corps ej indragen, men den minskning i kostnaden för pensioneringen af Gotlands nationalbeväringens befäl, som blifver en följd af beväringstruppernas omorganisation, motsvarar i det närmaste de ökade utgifterna för pensioneringen af trängbataljonens och Blekinge bataljons befäl samt de nytillkomna tjänstemännen vid de öfriga beväringbataljonerna. Som Eders Kongl. Maj:t täcktes erinra sig, skall nemligen antalet officerare vid Gotlands nationalbeväring i sammanhang med beväringstruppernas omorganisation betydligt minskas, hvarjemte, utan förhöjning i de anslag, som hitintills utgått till samtliga beväringstrupperne och marinregementet, en mindre stam af volontärer skall vid Gotlands infanteriregemente och en hvar af beväringbataljonerna anställas; och då pensionsgrunderne icke äro på dessa sistnämnda tillämpliga, inses lätt, att summan af löner vid Gotlands nationalbeväring, hvilka berättiga vederbörande tjänstemän till delaktighet i arméns pensionskassa och den deraf beroende förmånen att komma i åtnjutande af fyllnadspension, måste komma att betydligt nedgå. Den utredning, som i detta afseende lemnats af direktionen för arméns pensionskassa, gifver också vid handen, att hela den slutliga tillökning i utgift, som genom tillämpning af 1877 års pensionsgrunder å befälspersonalen vid trängbataljonen och Blekinge bataljon uppkommer,

uppgår till endast 4,700 kronor. Dessutom torde böra ihågkommas dels att denna högre pensionsutgift först efter en längre följd af år, sedan innehafvarne af de nytillkomna befattningarne uppnått föreskrifven pensionsålder, kommer att utgå med hela sitt belopp, dels ock att större delen af den vid Blekinge bataljon nu anställda befälspersonal, såsom till bataljonen transporterad från marinregementet, fortfarande är delaktig i amiralitetskrigsmanskassan, hvars bidrag till pensioneringen äro vida större än de som utgå från arméns pensionskassa, så att såsom följd deraf statens bidrag till pensioneringen af Blekinge bataljons befälspersonal till en början icke kommer att uppnå den beräknade siffran.

Slutligen beder jag att få erinra, att af de i slutet af ofvan omförmälda punkt 2. b. i pensionsgrunderna omförmälda tjänstemän vid Gotlands nationalbeväring endast auditören och tygförvaltaren i den nya staten för nationalbeväringen bibehållits samt att alla de öfriga befattningarne för närvarande äro vakanta. Det synes alltså lämpligt, att vid den omredigering af 2. punkten b. i pensionsgrunderna, som med anledning af hvad jag ofvan hemställt torde böra ega rum, äfven sistnämnda omständigheter iakttagas, dervid, då »auditörer» redan förut finnas i punkten omnämnda och »tygförvaltaren» vid Gotlands nationalbeväring, hvilken är anställd vid dess artillericorps torde kunna uppräknas i sammanhang med förrådsförvaltarna vid det öfriga artilleriet, hela sista meningen lärer kunna utgå.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition till Riksdagen af den lydelse, som i bil. I. till detta protokoll angifves, föreslå Riksdagen, att punkt 2. mom. b. i de af Eders Kongl. Maj:t med Riksdagen antagna grunder för pensioneringen af arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för afgang ur tjänst måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»b) af regements- och sekundchefer äfvensom öfrige chefer för särskildt för sig bestående militäre corpser och bataljoner; öfverstarne vid generalstaben och fortifikationen; intendenten i arméförvaltningen; regementsintendenter; auditörer; sekreteraren vid fortifikationen; professorn vid generalstaben; chefen för krigshögskolan; regementsläkare, garnisonsläkaren å Karlsborg och läkaren vid krigsskolan; regementsveterinärer; förråds- och tygförvaltare vid artilleriet samt kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen; sjukhuskommisarien och sjukhuskrifvaren vid allmänna garnisons-sjukhuset i Stockholm; redogöraren och väbeln vid krigshögskolan; redogöraren och materialförvaltaren vid krigsskolan; tygskrifvare, verkmästare, besigningsrustmästare, handtverksmästare, rustkammarsmeder, stockmakare och tunnbindare å artilleriets tygstat; redogöraren, materialförvaltaren, kassaförvaltaren, faktoriskrifvaren, materialbokhållaren, verkmästaren och rustmästaren vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori; verkmästaren och för-

valtaren vid Mariebergs ammunitionfabrik samt handtverkare vid regementen och corpsen — — — — — 60 år;»

Hans Maj:t Konungen täcktes, på tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter, härtill lemna nådigt bifall samt förordna att proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Eugène Peyron.